

7

11. jan.

Brot á reglugerð þessari varða sektum, allt að kr. 50000,00, nema þyngri refsing liggji við samkvæmt lögum. Sömu refsingu varðar, ef leyfishafi brýtur þau ákvæði, sem gjaldeyris- og innflutningsnefnd kann að hafa sett sem skilyrði fyrir leyfisveitingum. Ennfremur er upptækur sá ágóði, sem fæst við brot á reglugerð þessari eða skilyrðum nefndarinnar fyrir leyfisveitingum.

10. gr.

Mál út af brotum á reglugerð þessari skal fara með sem almenn lögreglumál.

11. gr.

Reglugerð þessi öðlast þegar gildi, og birtist til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Bráðabirgðaákvæði:

Vörur, sem komnar eru í skip erlendis, áleiðis hingað, þegar reglugerð þessi öðlast gildi, má flytja inn á sama hátt og verið hefir.

Fjármálaráðuneytið, 11. janúar 1935.

Eysteinn Jónsson.

Torfi Jóhannsson.

8

15. jan.

BRÁÐABIRGÐAREGLUGERÐ

um framleiðslu, meðferð og sölu mjólkur.

Samkvæmt lögum nr. 1, frá 7. janúar 1935, um meðferð og sölu mjólkur og rjóma o. fl., er hér með sett eftirfarandi reglugerð:

I. KAFLI

Almennar reglur um framleiðslu og meðferð mjólkur.

1. gr.

Allir mjólkurframleiðendur, sem afhenda mjólk til mjólkurbúa eða sam-sölu, skulu kosta kapps um, að framleiða hreina og ómengaða mjólk. Til þess að svo megi verða, skal sérstaklega taka fullt tillit til eftirfarandi atriða.

2. gr.

Fjósið verður að vera nægilega loftgott og bjart. Flór skal vera lagarheldur (t. d. steinsteyptur). Leiðslur úr flór í safnþró skulu vera útbúnar með

vatnslásun, niðurföll í mykjukjallara eða dyr úr fjósi í mykjubús skulu **8**
vera þétt, eftir því sem frekast verður við komið. Fjósinu skal haldið vel hreinu. 15. jan.
Eigi má geyma í fjósinu aðra hluti en þá, sem notaðir eru til fjósverkanna. Annan
búfénað en nautgripi skal helzt ekki hafa í fjósinu, en ef eigi verður hjá því
komizt, skal hafa þá vel aðskilda frá mjólkurkúnum, og ef alifuglar eru hafðir
í fjósinu, skal þeim haldið fullkomlega afkróuðum, svo fuglasaur berist ekki
um fjósið, eða þeir valdi óþrifnaði á annan hátt.

Veggi og loft, milligerðir og aðra innviði skal hreinsa svo oft, að skúm,
mygla, ryk og annar óþrifnaður safnist ekki fyrir. Fjósið skal kalkað innan,
eigi sjaldnar en einu sinni á ári. Undirburð, sem veldur ryki (t. d. aska, þur fín
mómold), má ekki nota.

Sé salerni við fjósið, má ekki vera innangengt úr fjósinu í það, og með öllu
er bannað, að nota fjósið sem salerni.

3. gr.

Kýrnar skulu vera vel hirtar, burstaðar daglega og haldið vel hreinum, svo
mjólkinn óhreinast ekki. Bannað er að þvo kýrnar úr baðlyfjum, sem valda lykt,
er geti mengað mjólkina (kreolinbaðlyf).

4. gr.

Mjaltafólk skal vera þrifalega klætt, helzt í sérstökum mjaltasloppum, og
hreint um hendur. Júgur kúnna skulu hreinsuð á þann hátt, að strjúka þau
með deigum klút áður en mjöltun fer fram. Kýr með þrymla í júgrum eða aðrar
júgurskemmdir skulu ávallt mjaltaðar síðast. Mjólk, sem að útliti eða á ein-
hvern annan hátt er frábrugðin venjulegri mjólk, t. d. vatnþunn, slímkennð,
strimluð, með annarlegum lit, lykt eða bragði, skal haldið algerlega aðskilinni
frá annari mjólk. Slíkri mjólk má aldrei blanda saman við sölumjólk. Eigi má
heldur mjólka hana niður í básana eða hella henni niður í fjósinu. Ekki má sía
mjólkina í fjósinu eða láta hana standa þar á meðan mjöltun fer fram. Ekki
má moka flór eða gera hreint í fjósinu á annan hátt, eða bursta kýrnar, meðan
á mjöltum stendur. Flórmokstri og ræstingu skal helzt lokið og loftið í fjósinu
hreinsað með því að opna glugga eða loftrásir eigi síðar en 15 mín. áður en
mjaltir byrja.

5. gr.

Broddmjólk (4—5 fyrstu mál eftir burð) má eigi blanda saman við sölu-
mjólk, eigi heldur hreitlum úr geldstöðukúm.

6. gr.

Bannað er að mjólka í zinkvarin (galvaniseruð) eða ryðguð ilát, sömuleiðis
að geyma mjólk eða flytja í slíkum ilátum. Mjólkurfötur eiga helzt að vera
tínaðar eða úr alúminíum, eða ryðfriú stáli, flutningsilát sömuleiðis. Mjólkinn
sé síuð um leið og henni er hellt í geymslu- eða flutningsilát, og skal nota til

8 þess mjólkursigti með bómullarbotni (vattbotni). Sé ekki sérstakur mjólkurklefi til við fjósið, skal gæta þess, að sía mjólkina þar sem er loftgott og hreinlegt. Að loknum mjöltum og síun er mjólkinn kæld í köldu, rennandi vatni, eða á annan hátt, sem bezt verður við komið. Loft þarf að geta komið að mjólkinni meðan hún er að kólna, og mega ílátin því eigi vera algerlega lokuð meðan kæling fer fram. Öllum mjólkurílátum skal haldið vandlega hreinum, með daglegum þvotti úr kalkvatni, heitu vatni og með því að viðra þau. (Kalk og sóða má ekki nota við þvott á aluminíumílátum). Sé mjaltað með mjaltavélum, skal gæta ýtarlegs hreinlætis við hirðingu þeirra, samkvæmt þeim reglum, sem gilda um meðferð þeirra og notkun. Kýr, sem grunur leikur á að séu með júgurbólgu eða eru með þann sjúkdóm eða aðra júgursjúkdóma, skal ekki mjalta með vélum. Vandlega skal forðast að mjólkinn frjósi, áður en hún er send af stað, og eftir því sem við verður komið, meðan á flutningi stendur.

7. gr.

Á heimilum þeim, sem framleiða sölumjólk, skal árlega fara fram dýralækniseftirlit með nautgripum, heilbrigði þeirra, hirðingu, umgengni í fjósi og öðru því, er lýtur að mjólkurframleiðslunni. Dýralæknir skal í samráði við viðkomandi mjólkurbú og samsölu, færa bækur, er beri með sér, hvernig hinum ýmsu atriðum, sem tilgreind eru í þessum kafla þessarar reglugerðar, er fullnægt á hinum einstöku heimilum.

Komi fyrir áberandi júgurbólguþilfelli eða aðrir grunsamlegir sjúkdómar í nautgripum á heimilum þeim, er framleiða sölumjólk, skal tafarlaust gera viðkomandi mjólkurbúi eða samsölu aðvart og vitja dýralæknis.

8. gr.

Fólk, sem haldið er af berklaveiki eða öðrum smitandi sjúkdómum, má eigi starfa að fjósverkum, hirðingu nautgripa, mjöltun eða öðru slíku. Sé berklaveiki á heimili, sem framleiðir sölumjólk eða komi þar fram önnur grunsamleg sjúkdómstílfelli, skal vitja læknis, og skal hann segja fyrir um, hvort mjólkursending frá heimilinu megi eiga sér stað eður eigi. Telji hann sjálfsagt eða varlegra að stöðva mjólkursendingu, skal hann tafarlaust tilkynna viðkomandi mjólkurbúi eða samsölu það.

II. KAFLI

Um sölu á ógerilsneyddri mjólk.

9. gr.

Mjólkurbú og mjólkursamsölur, sem starfa semkvæmt lögum um meðferð og sölu mjólkur og rjóma o. fl., og reglugerð þessari, er heimilt að selja ógerilsneydda mjólk, svo fullnægt sé þeirri eftirspurn eftir slíkri mjólk, sem fram kann að koma, að læknisráði. Um framleiðslu og meðferð þeirrar mjólkur, og

mjólkur, er framleiðendur í kaupstöðum og kauptúnum kunna að selja beint **8**
 til neytenda samkvæmt 5. gr. nefndra laga, gilda fyrst og fremst hin almennu **15. jan.**
 ákvæði um framleiðslu og meðferð mjólkur, sbr. I. kafla þessarar reglugerðar,
 ennfremur þau ákvæði, sem hér fara á eftir.

10. gr.

Fjósið verður að vera einkar hjart og loftgott og þannig um búíð, að séð sé fyrir virkri loftræstingu. Það verður að vera rakalaust, eftir því sem frekast getur orðið um gripahús. Gólfíð verður að vera steinsteipt. Niðurföll í safnþró með fullkomnum vatnslásum og í mykjuhús með þéttum hlerum. Sömuleiðis skulu dyr, sem vera kunna á milli fjóss og mykjuhúss og annara gripahúsa, vera vel þéttar. Veggir og þak skal vera svo slétt, að hreinsun og kölkun sé auðveld. Ekki má vera innangengt úr fjósinu í votheysgeymslu.

Fjósið má ekki nota til neinnar geymslu, og annan búfénað en nautgripi má alls ekki hafa í því og eigi fleiri gripi en svo, miðað við gólfllöt, að rúmgott sé til allrar umgengni. Lýsing fjóssins verður að vera svo góð, að auðvelt sé um allan þrifnað þess vegna, en sérstök áherzla skal lögð á, að vel sjáist til við mjóltun kúnna. Séð skal fyrir nægu drykkjarvatni, helzt sjálfrennandi, og svo góðu, að vel sé hæft sem neyzluvatn. Salerni skal vera við fjósið, og skal það vera vatnssalerni, ef þess er kostur. Skal því vera svo fyrir komið, að ekki stafi óþrifnaður af, og má undir engum kringumstæðum vera innangengt úr fjósi eða mjólkurklefa í það. Salernið skal í öllu fullnægja þeim kröfum, sem settar eru í heilbrigðissamþykkt viðkomandi kaupstaðar eða kauptúns.

11. gr.

Í fjósinu skal ætið vera greiður aðgangur að útbúningi til handþvotta, þvottaskál með sjálfrennandi vatni og skolpleiðslu, sápa, handbursti og hrein handklæði. Skal þvottaskálinni annað tveggja komið fyrir í sjálfu fjósinu, eða á öðrum þeim stað, að tafalaust sé fyrir fjósfólkið að nota hana. Ennfremur skulu ætið vera fyrir hendi nægilega margir hreinir (soðnir) klútar til að hreinsa júgur kúnna og mjaltasloppar handa mjaltafólki. Milli mjalta skal geyma þessa hluti á þrifalegum, loftgóðum stað. Loks skulu vera í fjósinu nauðsynleg tæki til gólfræstingar og burstar og sköfur til að þrifa kýrnar og halda þeim hreinum.

12. gr.

Við alla umgengni í fjósinu skal gæta fulls þrifnaðar. Lokið skal við að gefa kúnum, bursta þær, bera undir þær og moka flór $\frac{1}{2}$ klst. áður en mjaltir byrja. Sá tími skal notaður til að loftræsta fjósið, svo sem bezt má verða. Til undirburðar skal nota sag og vélaspæni, en sé þess enginn kostur, þrifalegan heysalla eða hálm. Ef vothey er notað til fóðurs, má aldrei láta það liggja í fjósinu. Skal það gefið eins löngu áður en mjaltað er og frekast er hægt, og allar votheysleifar skulu vandlega hreinsaðar úr jötum og fluttar úr fjósinu, eigi síðar

8 en $\frac{1}{2}$ klst. áður en mjaltir byrja. Jötur, ganga og gólf skal þrifa daglega. Ef 15. jan. sjálfbrynning er í fjósinu, skal hreinsa og skola drykkjarker vikulega.

Verja skal fjósið fyrir flugum, eftir því sem hægt er, og skal í því sambandi sérstaklega athuga, að fódurleifar nái ekki að festast í jötum eða nein óhreinindi að safnast fyrir. Að öðru leyti skal verjast flugum með notkun flugnavarnarlyfja, sem samþykkt séu af dýralækni, er hefir eftirlit með fjósinu. Fjósið skal kalkað hátt og lágt, eins oft og þörf krefur, og eigi sjaldnar en haust og vor.

13. gr.

Kýrnar skulu fódraðar þannig, að komist verði hjá snöggum breytingum, og fódrið skal vera svo alhliða samsett, að fullrar hollustu sé gætt. Ekki má fódra með neinu fódri, er valdi megnri lykt í fjósinu, t. d. ekki votheyi, nema það sé vel verkað og lyktargott. Ekki má nota neinn þann fódurbæti, er vitað sé, að geti haft óheppileg áhrif á gæði mjólkurinnar, t. d. alls ekki lifur né of mikið af hráum fiskúrgangi; síldarmjöl má ekki nema meiru en 15% af fódurbætisgjöfinni, enda sé eingöngu notað 1. flokks síldarmjöl. Þegar grænfóður er gefið, skal eigi gefa meira af því en um $\frac{1}{3}$ gjafar. Að öðru leyti getur dýralæknir sá, er hefir eftirlit með fjósinu, gefið fyrirskipanir um fódrun kúnna, t. d. um gjöf lýsis, beinamjöls, fódursalts o. fl.

14. gr.

Áður en mjaltir byrja, skal mjaltafólk sápuþvo hendur og handleggi og hreinsa og burstu neglur. Sömuleiðis skal það þvo hendur í hvert sinn sem mjaltafata er tæmd, og er það notar salerni meðan á mjöltum stendur. Um leið og mjaltir byrja, skal gera jógur kúnna hrein með því að þvo þau, ef þess gerist þörf, og þurrka á eftir, ella með því að þurrka af þeim með hreinum rökum klút, þurrundnum upp úr heitu vatni. Við mjaltir skal mjaltafólk klæðast hreinlegum mjaltasloppum með hálfmum (handleggir berir). Ætíð skal mjalta með þurrum höndum og undir engum kringumstæðum má væta fingurna í mjólkinni, eða í munnvatni sínu. Ef jógursmyrsl eru notuð, skal um val þeirra farið eftir ráðum dýralæknis þess, sem eftirlit hefir með fjósinu.

15. gr.

Broddmjólk, fyrstu 5 sólarhringana eftir burð, má eigi blanda saman við aðra mjólk úr fjósinu. Eigi heldur hreitlum úr geldstöðukúm, sem mjólka minna en 3 lítra á dag.

16. gr.

Mjólkurklefi skal vera við fjósið. Hann skal vera bjartur og loftgóður. Gólf steipt og afrás fyrir vatn af því. Þar skal vera útbúningur fyrir kælingu mjólkur í hreinu, köldu rennandi vatni. Mjólkurklefinn skal vera kalkaður innan og kölkunin endurnýjast eigi sjaldnar en haust og vor. Þegar mjaltað er, skal jafnharðan bera hverja kýrnyt inn í mjólkurklefann og hella henni þar í ílát þau,

sem hún er kæld í. Meðan á kælingu stendur, verður loft að komast að mjólkinni. **8**
 Skal kælingin vera eins hröð og ýtarleg eins og unnt er með vatnskælingu. **15. jan.**
 Til þess að svo megi verða, skal kælivatnið að jafnaði ná upp fyrir yfirborð
 mjólkurinnar í ílátunum. Ef frost er í mjólkurklefanum, skal gæta þess, að
 mjólkinn kólni ekki niður fyrir 1° C.

17. gr.

Sé mjólkinn send mjólkurbúi, er annist hreinsun hennar og afhendingu til neytenda, skal hún send þangað ósiuð í sömu ílátum og hún var kæld í. Ílátin skulu vel lokuð, innsigliuð og greinilega merkt nafni framleiðanda og tilgreindur framleiðsludagur og mál. Kvöldmjólk og morgunmjólk má ekki blanda saman. Í mjólkurbúinu skal þess vandlega gætt að mjólk þessi blandist á engan hátt annari mjólk, sem búíð hefir til meðferðar, eða mengist á neinn hátt. Skal hún siuð í sérstakri þrýstisíu og flöskuð með sérstökum tækjum, sem eigi eru notuð fyrir aðra mjólk. Flöskurnar skulu merktar orðunum: **Ógerilsneydd mjólk**, og dagsetningu.

18. gr.

Fari fram sala eða sending á mjólk frá fjósinu beint til neytenda, skal sú mjólk vandlega siuð gegnum sigti með bómullarbotni (vattbotni) áður en hún er kæld. Mjólkina skal afhenda í vönduðum og hreinlegum ílátum með góðum lokunarútbúningi og skulu kaupendur annast og ábyrgjast hreinsun þeirra. Mjólkina má ekki fylla á flöskur og afhenda hana þannig, nema fyrir hendi sé, í sambandi við fjósið og mjólkurklefa þess, fullkominn útbúningur til hreinsunar á flöskum og flöskunar á mjólkinni, enda sé hann viðurkenndur af viðkomandi héraðslækni og trúnaðarmanni mjólkursöslunefndar. Flöskurnar skulu merktar með orðunum: **Ógerilsneydd mjólk**, nafni framleiðanda, eða framleiðslubús og dagsetningu.

19. gr.

Ógerilsneydd mjólk, sem framleidd er og seld samkvæmt reglum þessum, skal vera komin í hendur neytenda áður en liðnar eru 24 klukkustundir frá mjóltun.

20. gr.

Mjólkurfötur, flutningsílát og önnur ílát, sem notuð eru við meðferð mjólkurinnar, skulu vera tínuð eða úr alúminíum eða ryðfriú stáli. Þau má eigi nota til neins annars, og eigi má geyma þau annarsstaðar milli þess sem þau eru notuð en í mjólkurklefa eða sérstöku herbergi, sem er útbúið og eingöngu notað til þess, enda sé það samþykkt af dýralækni þeim, sem annast eftirlit með fjósinu. Að lokinni notkun skal ávallt gera öll slík ílát vandlega hrein, innan og utan, með því að skola þau vandlega í köldu vatni og þvo þau úr tveimur heitum vötnum. Við hreinsunina skal nota sóða og kalk, ef efnið í ílátunum leyfir það (við hreinsun alúminíum má ekki nota sóða né kalk, en í stað þess sérstakt hreinsunarefni, sem til þess er ætlað). Síðan skal viðra ílátin og ganga frá þeim á

8 geymslustaðnum. — Hreinsun ílátanna verður að fara þannig fram, að ekki sé samtímis og á sama stað unnið að hreinsun á neinu öðru, eða aðhafzt neitt það, er valdið geti óþrifnaði. Burstá, sem notaðir eru við hreinsun mjólkuriláta, skal sjóða iðulega og hirða sem hreinlegast. Skulu þeir geymdir (hengdir upp) á svölum stað og þrifalegum milli þess, sem þeir eru notaðir. Vatni, sem notað er til hreinsunar mjólkuriláta, skal fullnægja þeim kröfum, sem gerðar eru til góðs neytlvatns.

Ef mjaltavélar eru notaðar, skal þeim alltaf vel við haldið, og við hreinsun þeirra skal fullnægja hinum ströngustu kröfum, sem gerðar eru um hreinsun slíkra véla. — Alger sundurtekning vélanna og aðalhreinsun skal fara fram eigi sjaldnar en einu sinni í viku. Milli mjalta skal geyma vélarnar í sérstökum klefa, sem til þess er útbúinn, eða í mjólkurklefanum, ef hann er rúmgóður. Vélageymslan skal vera loftgóð, þur og svöl, og skal hún hreinsast með kalkvatni eins og mjólkurklefinn.

21. gr.

Allir nautgripir á búinu skulu hafa staðizt berklarannsókn, skal slík rannsókn endurtekin eins oft og héraðslæknir eða viðkomandi dýralæknir telur nauðsynlegt. Hænsni, sem kunna að vera á sama búi, skulu einnig athuguð, og virðist líkur benda til þess, að þau séu berklaveik, skal þeim tafarlaust slátrað.

Aldrei má bæta við aðfengnum nautgripum í fjósið, nema að undangenginni berklarannsókn og skoðun þess dýralæknis, sem eftirlit hefir með fjósinu.

Kýr með jógurbólgu, legbólgu eða útferð úr leggöngum, mega ekki vera í fjósinu.

Verði vart einhverra veikinda í fjósinu, skal tafarlaust tilkynna það dýralækni.

22. gr.

Fjós og gripir skulu vera undir eftirliti ákveðins dýralæknis. Nær eftirlit hans einnig til allrar umgengni, fóðrunar gripa og meðferðar mjólkur. Skal hann koma í fjósið og framkvæma skoðun eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði, og oftár ef ástæða þykir til.

Dýralæknir skal stöðva sendingu á mjólk úr fjósinu til sölu án gerilsneyðingar, ef eitthvað það er áfátt um heilbrigði gripa, umgengni eða meðferð mjólkur, er sé svo athugavert, að hann telji að hætta geti stafað af því fyrir neytendur mjólkurinnar, eða valdið því, að mjólkinn geti ekki fullnægt þeim skilyrðum, sem ætlazt er, að hún geri.

Um leið og fjósskoðun fer fram, skal dýralæknir spyrjast fyrir um heilbrigði fólks þess, sem í fjósinu vinnur og tilkynna héraðslækni, ef hann verður þess var, að eitthvað sé athugavert við það.

23. gr.

Enginn má vinna í fjósinu nema hann hafi vottorð frá viðkomandi héraðslækni um að hann sé ekki haldinn berklaveiki né neinum öðrum smitandi eða

óþrifalegum sjúkdómi. Slík vottorð skulu endurnýjast eigi sjaldnar en á ½ árs fresti. Veikist einhver, sem í fjósinu vinnur eða einhver á heimili hans, skal eigandi fjóssins sjá um að héraðslækni sé tafarlaust gert aðvart, og er honum þá skylt að gera þær ráðstafanir, er hann telur öruggar, og stöðva sendingu á mjólk frá fjósinu til sölu án gerilsneyðingar ef þörf krefur.

Héraðslæknir skal skoða fjósið ásamt dýralækni eigi sjaldnar en á ½ árs fresti og skal hann þá kynna sér ýtarlega, hvort öll umgengni í því og meðferð mjólkurinnar og heilbrigðisástand starfsfólks og heimilisfólks fullnægi heilbrigðisreglum.

24. gr.

Mjólk, sem seld er ógerilsneydd samkvæmt reglum þessum, skal eigi vera með minna en 3,5% fitu. Leyfilegt er þó, að fitumagnið lækki um allt að 10%, eða ofan í 3,15% frá 15. nóvember til 15. marz. Eigi má blanda rjóma í mjólkina eða breyta fitumagni hennar á annan hátt eftir að hún kemur úr kúnum. Mjólkinn skal fitumæld og gæði hennar reynd (Reduktase-reynd) einu sinni í viku. Skal það gert á viðkomandi mjólkurbúi. Nái mjólkinn ekki fyrsta flokki, skal mjólkurbússtjóri tafarlaust skýra héraðslækni og dýralækni frá því, svo rannsakað verði, hverju er áfátt og ráðin bót á því.

25. gr.

Í vörzlum fjóseiganda skal vera til eftirlitsbók fyrir fjósið. Í hana skulu allar mjólkurkúr, sem eru í fjósinu, skráðar með nöfnum eða númerum, og einkennum, aldri, burðartíma og nythæð. Í hana skulu dýralæknir og héraðslæknir skrifa athuganir sínar, er fjósskoðun fer fram, svo bókin beri með sér á hverjum tíma, hvernig fullnægt er settum skilyrðum. Kostnað þann, sem leiðir af heilbrigðiseftirliti, fitumælingu og reynslu á gæðum mjólkurinnar, greiðir framleiðandi, nema öðruvísi sé um samið.

III. KAFLI

Um barnamjólk.

26. gr.

Ekki má selja ógerilsneydda mjólk undir nafninu **barnamjólk** nema gætt sé eftirfarandi fyrir mæla um framleiðslu hennar og sölu, auk þeirra atriða, sem tekin eru fram í II. kafla þessarar reglugerðar, og að fengnu leyfi mjólkursölunefndar.

27. gr.

Ekki má vera innangengt úr fjósinu í nein gripahús og ekki mega aðrar kúr, eða gripir, vera í fjósinu en þær, sem barnamjólk er framleidd úr. Sjálfbrynning skal vera í fjósinu, og skulu kerin vera þannig útbúin, að vatn geti ekki runnið úr einu keru í annað.

8

28. gr.

15. jan.

Fólk það, sem vinnur í fjósinu, bæði að mjóltun og öðru, má eigi vinna fjósverk í öðrum fjósum eða stunda neitt það starf, er smitunarhætta eða óþrifnaður stafi af fyrir framleiðslu barnamjólkurinnar.

29. gr.

Mjaltafólk og annað fólk, sem vinnur í fjósinu, skal gæta hins strangasta þrifnaðar í öllum störfum. Handþvott sinn, fyrir mjaltir og meðan á mjóltum stendur, skal það vanda gaumgæfilega.

Við mjaltirnar skal mjaltafólkið klæðast alhvítum mjaltasloppum, og ef handmjaltað er, skal það hafa grisjustykki fyrir munnni og nefi meðan það mjólkar. Mjaltasloppa, grisjustykki, handklæði og jógurþurrkur skal skipta um daglega, svo þetta sé alltaf hreint og nýsoðið.

30. gr.

Ef mjaltavélar eru notaðar, skal gæta hins ýtrasta þrifnaðar við alla notkun þeirra og hirðingu. Þær skulu geymdar í sérstökum, björtum og loftgóðum klefa, sem iðulega sé gerður hreinn með kalkþvotti. Við hreinsun þeirra skal fylgja þeim ströngustu reglum, sem gilda um slíkar vélar. Við hina daglegu hreinsun skal nota dauðhreinsunartæki (steriliseringsartæki), endu séu tækin og efni þeirra þau, sem kunna að vera notuð við hreinsunina, samþykkt af viðkomandi héraðslækni.

Aðalhreinsun mjaltavélanna og alger sundurtekning skal fara fram einu sinni í viku að vetrinum, en tvisvar í viku að sumrinu. Hreittum þeim, sem eru handmjólkaðar á eftir vélmjóltun, má eigi blanda saman við barnamjólkina.

31. gr.

Broddmjólk, fyrstu 6 sólarhringa eftir burð, má eigi selja sem barnamjólk, eða blanda saman við hana. Eigi heldur hreittur úr geldstöðukúm, sem mjólka minna en 4 lítra á dag.

32. gr.

Jafnóðum og mjólkin er borin úr fjósinu í mjólkurklefa skal hún kæld þar í ísvatni eða með öðrum kæliútbúnaði niður í 4° C., en aldrei niður fyrir 1° C.

33. gr.

Að lokinni kælingu skal mjólkin fyllt á glærar flöskur og þeim lokað með hettum úr alúminíum eða öðru efni jafngóðu. Flöskurnar skulu merktar með orðinu: **Barnamjólk**, og nafni framleiðanda eða framleiðslubúsins. Hetturnar skulu merktar með dagsetningu og kvöldmjólk eða morgunmjólk eftir því sem við á.

Flöskun mjólkurinnar skal fara fram í sérstöku herbergi, sem ekki er notað

tíl annars, og hreinsun á flöskum í sérstöku þvottaherbergi, sem eingöngu er notað til hreinsunar á flöskum og öðrum mjólkurilátum.

8
15. jan.

Öll herbergin, mjólkurklefi, flöskunarherbergi og þvottaherbergi skulu vera vel útbúin að öllum frágangi og fyrirkomulagi, með fullkomnum tækjum til að meðhöndla það mjólkurmagn, sem um er að ræða, enda skal þetta allt samþykkt af viðkomandi héraðslækni og trúnaðarmanni mjólkursölunefndar.

34. gr.

Ef ástæða þykir til, getur mjólkursölunefnd leyft að barnamjólk sé ekki flöskuð á framleiðslustaðnum. Þá skal kæla mjólkina ósíaða, og sé hún strax að lokinni kælingu flutt til mjólkurbús, enda sé aðeins um stuttan flutning að ræða. Þar skal hún síuð í sérstakri þrýstisíu og flöskuð með sérstökum tækjum, án þess að blandast á nokkurn hátt annari mjólk búsins.

35. gr.

Barnamjólk skal ætíð komin í hendur neytenda áður en 12 klst. eru liðnar frá mjöltun.

36. gr.

Fjós þau og heimili, er framleiða barnamjólk, skulu háð $\frac{1}{2}$ mánaðar eftirliti dýralæknis og héraðslæknis. Ef einhver, sem í fjósinu vinnur, býr á öðru heimili, skal eftirlit héraðslæknis einnig ná til þess heimilis. Skal það jafnan fulltryggt, sem frekast má verða með ýtarlegu lækniseftirliti, að heimili þau er framleiða barnamjólk og heimili allra þeirra, er vinna að framleiðslu hennar, fjósverkum, mjöltun eða annari meðferð, séu algerlega laus við berklaveiki og aðra næma sjúkdóma. Allur kostnaður við eftirlit með framleiðslu barnamjólkur, og gæðum hennar, greiðist af framleiðanda, nema öðruvísi sé um samið.

IV. KAFLI

Refsiákvæði.

37. gr.

Um brot gegn ákvæðum reglugerðar þessarar og refsingar við þeim fer eftir 15. gr. laga nr. 1 frá 7. jan. 1935, um meðferð og sölu mjólkur og rjóma o. fl.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 15. janúar 1935.

Hermann Jónasson.

Vigfús Einarsson.